Do?um Öncesi Emzirme Öz Yeterlili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Do?um Öncesi Emzirme Öz Yeterlili?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20100

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Do?um Öncesi Emzirme Öz Yeterlili?i Ölçe?i, gebelik dönemindeki kad?nlar?n emzirme sürecine dair kendilerine olan inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, annelerin do?um öncesinde emzirme ile ilgili ya?ayabilece?i zorluklarla ba?a ç?kma ve ba?ar?l? bir emzirme deneyimi sa?lama konusundaki öz yeterlilik düzeylerini de?erlendirir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2018 y?l?nda Ayd?n ve Pas?nl?o?lu taraf?ndan yap?lm?? olup, Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenirlik çal??malar? tamamlanm??t?r. Ölçek, toplam 20 maddeden ve 5'li Likert tipi derecelendirmeden olu?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Emzirme, **Öz Yeterlilik**, Do?um Öncesi, Gebelik, Psikometrik Ölçek, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Ay?e Ayd?n, Tu?ba Pas?nl?o?lu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, hamile kad?nlar?n do?umdan önce emzirme eylemini ba?ar?l? bir ?ekilde gerçekle?tirebileceklerine dair sahip olduklar? inanç düzeyini, yani **do?um öncesi emzirme öz yeterlili?ini** saptamakt?r. Bu ölçüm, sa?l?k profesyonellerinin, risk alt?ndaki anneleri belirlemesine ve emzirme ba?ar?s?n? art?rmak için hedefe yönelik müdahaleler planlamas?na olanak tan?r.

Ölçek, emzirme sürecine haz?rl?k a?amas?nda annelerin bilgi düzeylerini, beceri alg?lar?n? ve olas? sorunlarla ba?a ç?kma kapasitelerini de?erlendirerek, emzirme e?itimlerinin etkinli?ini ölçmek için de kullan?labilir.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisinde tan?mlanan **öz yeterlilik** (self-efficacy) yap?s? üzerine kurulmu?tur. Öz yeterlilik, bireyin belirli bir sonucu elde etmek için gerekli eylemleri ba?ar?l? bir ?ekilde organize etme ve gerçekle?tirme yetene?ine olan inanc?d?r.

Do?um Öncesi Emzirme Öz Yeterlili?i, özellikle gebelik dönemindeki kad?n?n, do?um sonras? dönemde kar??la?abilece?i zorluklara ra?men bebe?ini yeterince ve ba?ar?l? bir ?ekilde emzirebilece?ine dair sahip oldu?u bili?sel inançlar? temsil eder. Yüksek öz yeterlilik alg?s?, genellikle daha uzun süreli ve daha ba?ar?l? emzirme sonuçlar?yla ili?kilendirilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla **aç?klay?c? faktör analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. Faktör analizine ba?lanmadan önce, örneklem büyüklü?ünün ve verilerin analiz için uygunlu?unun de?erlendirilmesi amac?yla **KMO** (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett testleri uygulanm??t?r.

Elde edilen bulgular, KMO de?erinin 0.799 oldu?unu göstermi?tir ki bu de?er, verilerin faktör analizi için kabul edilebilir düzeyde uygun oldu?unu i?aret etmektedir. Barlett testi sonuçlar? (χ^2=3209.492, p=0.000) ise veriler aras?nda anlaml? ili?kiler oldu?unu ve faktör analizinin uygulanabilir oldu?unu do?rulam??t?r. Aç?klay?c? faktör analizinde temel bile?enler analizi kullan?lm?? ve faktör yap?s?n?n netle?tirilmesi için **Varimax** rotasyon yöntemi tercih edilmi?tir. Faktör yüklerinin belirlenmesinde en dü?ük kabul edilebilir de?er 0.30 olarak belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik incelemesi, iç tutarl?l?k ve zamana kar?? de?i?mezlik olmak üzere iki ana yöntemle yap?lm??t?r. ?ç tutarl?l?k bulgular?n? incelemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Ölçe?in toplam Cronbach Alfa katsay?s? 0.86 olarak saptanm??t?r, bu da ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Madde toplam puan korelasyonlar? 0.27 ile 0.65 aras?nda de?i?mektedir. Analizler sonucunda, hiçbir maddenin ölçekten ç?kar?lmas?n?n Cronbach Alfa katsay?s?n? yükseltmedi?i tespit edilmi? ve bu nedenle tüm maddeler korunmu?tur. Ölçe?in kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla yap?lan **test-tekrar test** uygulamas? sonucunda, birinci ve ikinci uygulama puanlar? aras?ndaki korelasyon de?eri r=0.944 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek korelasyon de?eri (p<0.001), ölçe?in zaman içinde yüksek düzeyde kararl?l?k gösterdi?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Do?um Öncesi Emzirme Öz Yeterlili?i Ölçe?i'nin yap?sal geçerlili?ini belirlemek amac?yla uygulanan faktör analizinde, Temel Bile?enler Analizi (Principal Components Analysis) yöntemi kullan?lm??t?r. Bu analizde, verilerin faktörle?meye uygunlu?unu kontrol etmek için KMO de?eri 0.799 bulunmu?, bu da örneklemin yeterlili?ini göstermi?tir. Barlett küresellik testi (p=0.000) ise verilerin çok de?i?kenli normal da??l?ma yak?n oldu?unu ve korelasyon matrisinin anlaml? oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör yap?s?n?n yorumlanabilirli?ini art?rmak amac?yla, faktörlerin birbirinden ayr??mas?n? sa?layan **Varimax rotasyon** tekni?i kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, maddelerin belirlenen faktörlere yüklendi?ini ve en dü?ük faktör yükünün 0.30 kriterini kar??lad???n? göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in kavramsal olarak beklenen çok boyutlu yap?s?n? desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Ölçek, 20 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 5'li Likert tipi (Örn: Hiç güvenmiyorumdan Tamamen güveniyorum'a kadar) kullan?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Gebeler (Hamile kad?nlar)

Ya? Grubu: Yeti?kin kad?nlar

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, gebelik dönemindeki kad?nlar üzerinde uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale)

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, KMO, Yap? Geçerlili?i, Test-Tekrar Test, Midwifery, Prenatal Self-Efficacy.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: aysea@atauni.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ay?e Ayd?n

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Ay?e Ayd?n ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: aysea@atauni.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: the-prenatal-breastfeeding-self-efficacy-scale-toad.pdf

Kaynaklar

Ayd?n, A. ve Pas?nl?o?lu, T. (2018). Reliability and Validity of a Turkish version of the Prenatal Breastfeeding Self-Efficacy Scale. *Midwifery*, *64*, 11-16. DOI: 10.1016/j.midw.2018.05.007

ARABPSYCHOLOGY.COM

Do?um Öncesi Emzirme Öz Yeterlili?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek toplam 20 maddeden olu?maktad?r. A?a??da örnek maddeler listelenmi?tir.

Bebe?imi emzirirken kar??la?t???m sorunlarla ilgili gereksinim duydu?um bilgiyi bulabilirim.
Bebe?imi emzirirken bilmem gereken ?eyleri ö?renebilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM